

ASLAK PARTAPOULI, den siste "lappen"

Sommaren 1968 flyttade jag från den vackra sommarstaden Helsingborg i Skåne till storstaden Stockholm. Jag var 26 år och förälskad i en tjej som bodde i förorten Bandhagen, ett hyreshusområde från 50-talet.

Jag hade jobbat som svetsare och smed på en verkstad i Helsingborg, men fick nu byta jobb och blev skolvaktmästare i Sköndal.

Förorterna i storstan och stressen i innerstan samt folk som sprang i rulltrappor blev för mycket. Jag längtade efter ett "andningshål" och började leta efter en tomt och stuga. Jag var på Värmdö, Tyresö och Ekerö, men allt var för dyrt eller så var tomterna trista. En dag i början av oktober sa en mäklare att jag skulle åka ut till Lissma och titta på en stor tomt med en liten stuga. Priset var för dyrt för mig men det kanske gick att pruta, sa han.

Det var en regnig, ruskig och mörk lördagseftermiddag vi kom ut till Älgmossen. Vi steg ur min gamla "djungeltrumma", en SAAB -92. Vi såg skog och berg men inget hus. Vi traskade upp på tomten och i skogen stod två små stugor. Ruskvädret var där men märktes inte längre. Jag kände ett inre lugn, det var lite magiskt. Jag beslöt mig direkt för att här ska jag leva och bo på gamla dagar.

Det blev en lång och kall vinter med mycket snö, vilket var en stor upplevelse för mig som kom från Skåne.

Våren och värmen kom och en försommardag kom två äldre tanter upp på tomten. Det var Hilda och Ester som ville välkomna oss ut till paradiset, som de sa. De berättade om torpet 500 meter längre bort på vägen och hur underbart det var ute i området. De talade om att det fanns ett "lappläger" uppe i skogen och om gudstjänster i det fria vid en sjö som de kallade "lappsjön".

För en ung skånepåg lät detta osannolikt. Det var över 100 mil till Lappland från Stockholm, varför fanns dom här?

Tanterna sa att det berodde på att det behövdes arbetskraft i Stockholm och att alla inte kunde leva på renskötsel i Norrland. - Gå upp och hälsa på dem, sa Hilda, dom är så trevliga, snälla och tror på Gud. Hilda och Ester var pingstväänner fick jag veta senare.

En helg på sommaren beslöt vi oss för att gå upp till "lapplägret". Vi traskade uppför bergen och efter en halvtimme kom vi fram till en liten sjö. - Det måste vara "lappsjön", sa vi. Det var förunderligt vackert, alldeles tyst och lugnt och sjön låg spegelblank. Vi såg inte till några människor men helt plötsligt hördes en fruktansvärd smäll.

Bakom en udde på andra sidan sjön upp över bergknallar och träd flög jord, sten, stubbar och grenar. Vi blev jätterädda och vände hemåt med snabba steg.

Efter ca 20 minuter var vi tillbaka och gick till Hilda och Ester för att berätta vad som hänt. Dom skrattade och sa att "lapparna" säkert höll på att spränga för kyrkbygget. Efter denna episod vågade vi inte gå upp till "lappsjön" igen.

Någon vecka senare stod en liten gubbe vid Bruket och stannade oss när vi var på väg ut till stugan. Han frågade om han fick åka med för han skulle till Paradiset. - Ok, sa jag, och han hoppade in i bilen.

När jag frågade berättade han att han hette Aslak Partapouli. Han var same och skulle upp till sitt läger vid sjön Trehörningen. Det var en kort men trevlig pratstund och snart var vi vid Paradiset. Han hälsade oss välkomna upp till lägret när det passade oss. Jag frågade om spräng-

ningen och då sa han att det nog var sista "salvan" som behövdes för kyrkbygget.

Senare under sommaren gick vi upp till lägret igen men träffade inte Aslak. Vi blev förundrade över vad vid såg. Där stod två stora dieselmotorer som drev en stor såg, en liten och en stor kåta, förrådsbod, en gårdspump på en bergknalle samt en "bauta-sten" och ett stort hål i berget med en stålkonstruktion som skulle vara tak till kyrkbygget.

En dag kom Aslak upp till oss på tomten och frågade om vi skulle åka till Huddinge. Vi bjöd på kaffe och pratade om lägret. På min fråga om hur samerna fått tillstånd att bygga ett läger uppe i skogen svarade Aslak: - Vi samer har en hävdarätt att slå ner våra bopålar på statens mark i hela Sverige. Jag körde Aslak till Huddinge.

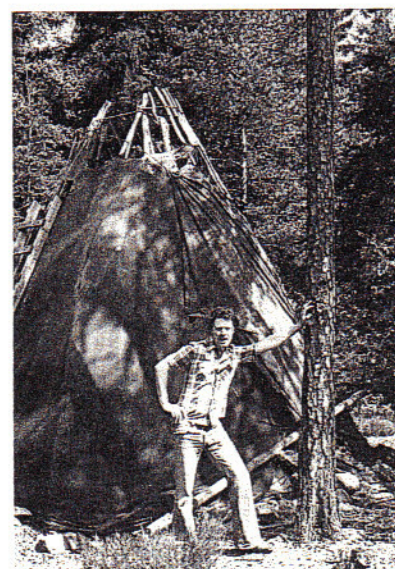
Vi träffades vid några tillfällen under 70-talet. Verksamheten i lägret stannade av och till slut var det bara Aslak kvar där uppe. Sista gången jag träffade Aslak satt han på en klippställ vid sjön. Jag satte mig bredvid honom och han vände sig om och såg på mig med sorgsna ögon och sa: - Nu är det slut med lägret och med mig. Länsstyrelsen har beslutat att allt ska rivas.

Jag lämnade Aslak och gick hem till min tomt och stuga med tunga steg.

Aslak dog några år senare har jag fått veta av änkan Göta Partapouli, som fortfarande lever.

Vila i frid, Aslak!

*Saxen på mossen
(Jan Erik Sax)*

*Jan-Erik på besök i
"lapplägret" 1979.*

*Jan-Erik Sax, som även
är revisor i vår förening.*